راکە هاوڕێـم، راکە- مەرگ هات!

سیروان عەبدول–نەرویج

ئـەو شـەوە حـەزەکانی تاسـەی ئـەو هـەموو سـاڵە دووردوودرێـژە خیانـەتیان لێ کـرد، نـەیانتوانی ووزەو جووڵەی پێویستی بۆ تێ بخەن.

تووڕە بوو، چاك تووڕە بوو.

*   *   *

ئەو لەشاخیش زۆر جاران تووڕە دەبوو. گەر کەسێك چەکی دادەنا، ئەم گڕی دەگرت، کە سەعەی ئایشە لەلێبووردنـە گشتییەکەدا سـواری پیکابەکە بـوو و بـەرەو شـار ملـی رێگـەی گرتەبـەر، ئـەم لـەجیاتی تەوقـە دەستێکی بەسەر شانیداو بەتەوسێکەوە پێی ووت:

–"بڕۆ پاڵەوان بڕۆ! بەخوا هەر یەکەمجار کە بەو لەقەبە جوانەتەوە هاتی بۆ شاخ زانیم چی ماڵێکیت"..

"بچۆرەوە بۆ لای هاوڕێکانت، کوڕی ئایشەو مایشەکانی تر کە بەهەمووتانەوە، هاجەرتان پێ چار نەکرا"..

"پشتمان بەئێوەو مانان قایم بێت شۆڕش قەت هیچ بەهیچ ناکا".

ئـەم بەرپرسـیارییەتێکی گـەورەی نـەبوو لـەناو هاوڕێکانیـدا، بـەڵام بەقسـەی سـەی خـەلیلی فەرمانـدەی هەموویان:

–"پیاوێکی بەمەبدەئە. بەمەبدەء".

هەر لەبەر ئەمەو لەبەر ئەوەش کە ئەم بەشی گەورەی تەمەنی لەڕێگای خەباتدا دانابوو، سەی خەلیل ڕێزی گەورەی لێ دەگرت‌و هەموو ئەوانی تری بە"کوره" بانگ دەکرد، ئەم ئەبێ کە پێی دەگووت "هاوڕێ".

زۆرترین تووڕەبوونی ئەو ڕۆژە بوو کە سەی خەلیلی تیا شەهید بوو. ئەو سەری لەسەر ڕانی ئەم بوو کە گیانی سپارد. تووڕەبونی ئەو ڕۆژەی سەرەتا لەداخی ئەوە بوو کە فەرمانی دەستلێهەڵگرتنی ئەو هێرشە درا کە بڕیار بوو ئەو ڕۆژە بیکەنە سەر مۆڵگەکانی هێزەکانی دەوڵەت. ئەم وا بەئاسایی ئارام نەدەبووەوە. سەی خەلیل بۆ قەناعەت پێهێنانی پێیدەگووت:

–"ئاخر هاوڕێ هەر نزیکبوونەوەیەك لەو هێزە گەورەیە یەعنی مەرگ، مەرگ! تێ ئەگەی مەرگ یەعنی چی؟!".

لێرەدا ئەم تۆزێك ئارام دەبووەوە. پاشان بەبزەیەکی شەرمنانەو بەئاماژەیەکی ناوەکییەوە دەیگووت:

–"مەرگ لەوێیە. کەواتە ئاراستەی ئێمە ئەبێ بەرەو ئەوێ بێ. ئەی بڕیار نییە ئێمە (مەرگ) لە(پێش)مان بێت؟".

سەی خەلیل بەبزەیەکی بەرین‌و بەدەنگێکی تێکەڵ بەپێکەنینەوە دەیگووت:

–"با لەپێشیشمان بێت، شەرت نییە خۆت بچی بەپیرییەوە. پەلەت نەبێ خۆی دێ. خۆ قابیلە بۆ کوێ ئەچی، ڕۆژێ هەر دێ".

هەر ئەو ڕۆژە بوو لەو دۆڵەدا دوژمن بەجێگەی زانین.

–"فریاکەوین زوو چۆڵی کەین"، سەی خەلیل فەرمانی دا.

لەو هەڵپەی پاشەکشێیەدا بیری نەچوو ڕووبکاتە ئەم‌و بەبزەیەکەوە پێی بڵێ:

–"ئەی چی هاوڕێ! فریای خۆت نەکەوی مەرگ ئاوا زوو دێ‌و خۆشت نازانی چۆن ڕاتئەماڵێ‌و تەختت ئەکا".

زۆری نەبرد سەی خەلیل بەپێکراویی سەری بەسەر ڕانی ئەمدا شۆڕببووەوەو پاش ماوەیەکیش گیانی سپارد.

ئەم تووڕە بوو، چاك تووڕە بوو و ئارام نەدەبووەوە. حەزی ئەکرد هەر ئەو لەحزەیە بۆ تۆڵەسەندنەوە بچێتەوە سەر دوژمن. هەر لەگەڵ بیرکردنەوە لەدوژمن، لەگەڵ بیرکردنەوە لەوەی کە ئەبێ کێ خەبەری لێ دابن، بیری هاجەری کەوتەوەو ئەوەندەی تر گڕی گرت.

* * *

ئەم هیچ دڵنیا نەبوو کە ئەو ئیخباریی کردوون، "بەڵام کێ وەك ئەو قەحپەیە ڕقی لەئێمەیە؟!" لەدڵی خۆیدا دەیگوت. "ئەی ئەوە نییە شەوو ڕۆژ لەباخەڵی دوژمنایە؟".

لەتووڕەبوونی ئەو لەحزەیەوە کە سەی خەلیل سەری لەسەر ڕانی ئەم دانابوو کاتێك ساردبووەوەو گیانی سپارد. تا ئەو کاتەی لەڕێکخستنەکانی ناو شارەوە هەواڵی پێ گەیشت، ئەم هەر بیری لای ئەوە بوو "کە ئەبێ قەحپەیەکی وا چی بڵێت بۆ مەرگی فەرماندەیەکی وا!".

"سەری مارەکە تۆپی"، بەدەرودراوسێکانی وتبوو.

"ئاخ چۆن دەسم لێت گیر بێ و لەت و پەتت کەم"، ئەم بەتووڕەییەکی زۆرەوەو بەهاوارێك کە لەشاخەکانی ئەوبەردا دەنگی دەدایەوە ئەمەی ووت. "هەر لەمنداڵییەوە دیاربوو چی قەحپەیەکی. هەر چەن قەحپەیەکی وەك تۆشە یارمەتی پیاوەکانی حکومەت ئەدەن شوێنی ئێمە بدۆزنەوە. بەرامبەر بەچیش. هیچ، ئەوە نەبێ لەگەڵت رائەبوێرن"..

هاجەر، کۆنە دراوسێیان هەر لەهەرزەکارییەوە بەجوانییەکەی بەنازو جوختییەتێکەی مێشکی ئەمی داگیرکردبوو، ئا، هەر لەو کاتانەشەوە نیشانەی ئەوە دیار بوو کە ئاوا کەسێکی چاوبەل دەردەچێ و هەم دەبێتە لەشفرۆش و هەمیش پیاوی حکومەت.

ئەم تا دەرچووە دەرەوە ببووە حەسرەتی دڵی فرسەت بێنێ لەگەڵی تاك بێتەوەو ئەگەر تەنها بۆ جارێکیش بێت لەگەڵی رابوێرێت. بەلاّم کە ئەمەی بۆ نەئەلوا، ئیتر تەواوێك تووڕە دەبوو.

ئەو ئەم حەزو حەسرەتەی لەگەڵ خۆی بردە شاخ و پاش ئەو هەموو ساڵە دووروودرێژەو دوای سەرگرتنی شۆڕش، وەك خۆی هێنایەوە شار.

سەردەمی شاخ هیوای بەوە نەما تازە بتوانێت رۆژێك لەڕۆژان دەستی لێی گیربێت، ئەم تووڕەی دەکردو زۆر درەنگ ئارام دەبووەوە. کە هەواڵی رابواردنی ئەویشی پێئەگەیشت لەگەڵ پیاوانی تردا ئیتر بەجارێك گڕی دەگرت:

-"شۆڕشێك نەتوانێت دوژمنێکی قەحپە چار بکا قەت هیچ بەهیچ ناکا".

ئەم خۆی نەیئەویست تەسلیم بێتەوە. کە مەیلی گەڕانەوەشی بۆ ئەم مەسەلەیە تیا ئەجوولاّ، لەبەر خۆیەوە دەیووت: "ئەم شۆڕشەش یەکجاریی زۆری خایاند".

*   *   *

ئەم پێشنیاری کوشتنی بۆ سەی خەلیل کردو ئەویش سەعەی ئایشەی راسپارد بەهاوڕێکانی ناو شاری بکات. نەکرا، "کوڕەکانی ئایشەو مایشە نەیانتوانی چاری کەن".

*   *   *

کە شۆڕش سەری گرت و بەو تەمەنە گەورەیەوە گەڕایەوە شار، ئەم هەر ئەو حەزو حەسرەتەی جاران و هاجەریش، سەر باری تەمەنی، هەر ئەو تەڕو بڕییەی جارانی تیا مابوو.

مووددەتێکی زۆری نەبرد ئەم ببووە پیاوی حکومەتی تازەو هاجەریش بەسەر نەیارانی حکومەتی تازەوە جاسووسیی بۆ حکومەت دەکردو لەپاڵیشەوە لەگەڵ پیاوانی حکومەتدا رایئەبوارد.

*   *   *

زۆری کرد تا توانی ئەو شەوە هاجەر بکێشێتە ژوورەوەو قەناعەتی پێ بێنێ لەگەڵی بێت. قەناعەتی بەو هێنا، بەلاّم ترس و دڵەڕاوکێیەکیش دایگرتبوو.

هەر زوو بەسەر جلەکانەوە نیشت بەسینگ و بەرۆکییەوەو نەیئەویست بەری بدات، ئەمە ماوەیەکی درێژی برد. حەز بوو یان جوختێتیی، هاجەر داوای کرد رووت ببنەوە. دوای ئەم داوایەی هاجەر،

بەئاسانیی ئەتتوانی گوێت لەترپەی لێدانی دڵی ئەم بێت. کە نەچووە ژێر بار، هاجەر دەستی بردو بەژێر کەمەری ئەمدا بردیە ژوورەوە:

–"ئەوە چییە، ئەڵێی پیرێتیی پێی نەهێشتوویت!؟ هاجەر لەپڕ بەدەنگێکی بەرزو بەتۆنێك پرسیاری کرد کە دیاربوو چاوەڕوانی وەڵام نییە. "ئەو مارە تۆپیوە چییە وا سەری بەسەر رانتا شۆڕکردۆتەوە؟"

ئەمیش نەیەویست مل بداتە بەر باری وەڵامدانەوە، چونکە ئەیزانی تاکە وەڵامی قایلکەر سەلماندنە. سەلماندنیش بەتایبەت بەو لەرزە لەرزە زۆرەوەی کە دوای ئەو پرسیارە کەوتبووە جەستەی وەك ئامانجێکی ئاسانو بەردەست بۆی نەدەهاتە بەرچاو. بۆیە وەڵامی نەدایەوە، بەڵام دیار بوو تەواو تووڕەیە تەنها ئەوەندەی کرد ئەو دەستەی هاجەری گرت کە درێژی کردبوو و بەتووڕەییەکەوە دووری خستەوە.

لێی دوورکەوتەوە. ماوەیەکی برد تا هەندێك خۆی کۆکردەوەو لەپڕێکا هاجەر بینی بەسەریدا دەقیژێنێ:

–"ئەوە قەحپەی بێ شەرەف کێ ووتی وەرە ماڵی منەوە. ئەتەوێ شەرەفی ئێمەو مانانیش وەك هی خۆت لەکەدار بکەیت؟ کەس نەما لەکەسە نیشتیمانپەروەرەکان بئاڵێیت؟!".

هاجەر بەدەم رێکخستنەوەی جێگەی مەمکەکانی لەژێر کراسەکەیدا چاوی بڕیبووە ئەمو بزەیەکی گەشی خستبووە سەر لێوی. ئەم تووڕەبوو چاك تووڕە بوو. هەر بەو تۆنە تووڕەیەوە درێژی پێدا:

–"بۆ دەرەوە قەحپەی بێ ئابڕوو! بۆ دەرەوە! من شتی وا ناکەمو تۆ ئەتەوێ ئابڕووم بەری".

بەپاڵ وە دەرینا. لەبەر دەرگاکەی دەرەوە بەهەڕەشەیەکەوە پێی ووت:

–"هەموو ژیانت یان بۆ بەکوشتدان، یان بۆ لەکەدارکردنی شەرەفی ئێمەومانان تەرخان کرد. بەس بۆ کوێ ئەچیت، هەموو کەس ئەزانێ پیاوی حکومەت بوویت".

هاجەر بەخەندەیەکی عەیارانەوە وەڵامی دایەوە:

–"پیاوی چی؟نەتزانیوە من ژنم؟" ئینجا بەچەناگەی ئاماژەی بۆ ناوگەڵی ئەم دەکردو ووتی: "خەڵکیی پیاون خەڵکیی!".

ئەو هێشتا قسەکەی تەواو نەکردبوو، ئەم بەتوندیی و بەتووڕەییەوە دەرگاکەی بەڕوویدا داخستبوو.

* * *

لەدیوی ژوورەوە دەستەکانی نایە پشتیی و پشتی نا بەدەرگاکەوەو رەپ وەستا.

تووڕەبوو، چاك تووڕەبوو. پێشنەدەچوو تازە رۆژێك بێت ئارام بێتەوە.

sirwanebdul@yahoo.com